

LAURA
BROEKHUYSEN

HUIS

Daar staat het huis.

Je kent het van de buitenkant.

Je hoort wel eens wat, maar weinig.

Iemand die tot tien telt. Gestommel. Gesnurk.

Als je eromheen loopt dan word je niet veel wijzer.

Je bent nieuwsgierig.

Wie woont hier?

Als je eens stiekem naar binnen kon glippen. Misschien staat de deur wel op een kier.

Hoe zacht kun je sluipen?

Hoe snel kun je wegkruipen?

Verzamel je geluiden?

Uit elke kamer een oor vol?

Sst!

Hoorde je mij?

Rara, waar ben ik?

© 2017, Stef Stessel (foto's)

Hoor je me snurken?

Hoor je me neuriën?

Zie je mijn knieën?

De punt van mijn neus?

Ik kan overal wel zitten.

Ik ken dit huis. Ik ben dit huis.

Ik sluip zo langzaam als een stoel,
nog zachter dan je gedachten.

Kom!

Zoek je me, vind je me?

Ik was de moeder, jij was het kind.

Of was het andersom?

kind

De verwarming staat uit.

Ik weet dat je slaapt.

Vanmorgen was het bus uitzwaaien,

toen de kortste weg naar bed.

Dat dacht ik al toen ik je zag zwaaien.

Ik zat met mijn neus plat op de ruit van de bus.

Ik zwaaide naar je,

jij zwaaide heel gewoon terug.

En toch zag ik het.

Dat zwaaien was alles voor vandaag.

Ik wil jou niet zien slapen.

Mama ik heb een verrassing voor je.
Kijk maar achter het gordijn.
Ik hebt het zelf gemaakt.
Van voren is het de zee en van achteren
is het ook de zee.
Ik heb dat ruisen zelf bedacht.

*Zullen we doen dat de berg een stad is?
En de zee een plein?
Zullen we doen dat donker licht is?
Dat zeven acht is en rood zwart?*

*Binnen is buiten,
vandaag is morgen,
de zon, de maan –*

Hoeveel liedjes gaan er in een hoofd?

Papa zegt dat er altijd nog wel
een liedje bij past.
Al word je honderd.
Al word je doof.

Vond je mij liever toen ik klein was?

Zullen we doen dat jij wakker wordt?
Na honderd jaar?
De prins kwam niet, maar ik was er wel,
wis en waarachtig.
Achter de ramen groeien distels.
Ik ben allang moeder.
En jij moet je worteltjes opeten.

Eens even zien of papa eraan komt.
Ik zie ik zie wat jij niet ziet... ik zoek het einde van de weg,
door mijn verrekijsker.

Je kunt uren over die weg lopen zonder
ergens te komen.

Dit is het uitzicht waarin papa ons nadert.

Hij is nog te ver om het zeker te weten.

Soms heeft hij een baard, soms niet.

Soms komt hij met cadeautjes.

Ik wil jou niet zien slapen.

Ik leg mijn wang tegen je wang.

En nog eens en nog eens en nog eens...

Ik spaar.

Ik denk altijd aan sparen als ik bij jou lig.

Ik weet niet waarom.

Wie heeft er nou ooit gehoord van

een voorraad mama?

Dat is nog moeilijker dan water drinken

voor een jaar!

Zullen we gewoon maar doen dat papa thuis is?

Dan geeft het niet dat je slaapt,
want dan is hij er.

Dan sluipen we de kamer uit, om je niet te wekken, op de
toppen van onze tenen, met een vinger op onze lippen.

Schuif eens op, ik kom bij je liggen.

Je merkt het niet.

Jij denkt dat mijn armen van jezelf zijn,
dat je hier ligt in het grote bed, met vier armen en vier
benen. Of tel je niet in je slaap?

Ik knijp mijn ogen om de beurt dicht.

Kijk eens hoe snel ik dat kan.

Ik laat de meubels sprongetjes maken, zigzag, van links
naar rechts, van rechts naar links,
de tafel springt, de kast springt, de stoelen doen een
stoelendans, de kamer hinkelt!

Zullen we al onze tenen in de lucht steken? Kijk, ik laat de stofjes wervelen.

Wist je dat er een man bestaat die uit zo'n stofje een paardje kan kerven?

Dat zag ik op tv, jij sliep.

Ik zag ook hoe vier echte paarden een levende vrouw in vier stukken scheurden.

Die paarden vonden dat helemaal niet erg.

Die draafden gewoon, vier kanten op.

Dat heet vierendelen, echt waar.

Ik wou dat ik dat woord nooit gehoord had.

Als ik in bed lig, met mijn ogen dicht,
dan zie ik die paarden vier kanten op draven.

Zullen we doen dat de berg een stad is?

En de zee een plein?

Zullen we doen dat donker licht is?

Dat zeven acht is en rood zwart?

Een gordijn kan een jurk zijn.

Een T-shirt kan een vlieger zijn.

Een moeder kan een huis zijn.

Een huis kan een hoofd zijn.

Hé, we hebben een punthoofd!

Het dak is onze schedel.

We kunnen stappen door ons hoofd,

zo denken we, snap je?

Al onze gedachtes liggen hier opgestapeld.

Ze kruipen langs de plinten.

Ze schuiven onder tapijten.

Ze beslaan de ramen.

Ze wentelen langs de wenteltrap.

Bij het plafond gaan ze de bocht om.

We hebben vier ogen om vier
windhoeken in te loeren.

We hebben vier uitzichten.

Alle gedachtes moeten we in vieren hakken.

Nu niet in elkaar zakken, mama, joehoe!

Doe alsof je wakker bent.

Hoe ziet een gevierendeelde gedachte eruit?

Dat is toch echt een klusje voor jou, `
om dat uit te pluizen?

Ga je mee?

Gedachtegangen graven?

In een hoofd zo groot als een huis?

Niet zo knikkebollen, straks storten we in!

Stappen is denken, kom! Kom!
We moeten stappen door ons hoofd
om onze gedachtes tegen te komen.

Weet jij nog welke gedachte van jou is
en welke van mij?

Wij zijn het huis, de muur is ons vel.
Ik ga ons beitsen.
Om ons te beschermen tegen de winter.
Het stormt maar we kunnen ertegen.
Onze kozijnen bladderen,
ik geef ze een dikke laag.
Ons vel drinkt de verf.

Je hoeft niet wakker te zijn
om met mij te spelen.
Het kan me niks schelen.
Val maar in slaap.

Ik kijk naar je.

We hebben hetzelfde gezicht.

Het mijne is kleiner.

Je slaapt niet, je zit verstopt,

achter je oogleden.

Knibbel knabbel knuisje,

kom eens uit je huisje!

Ik weet waar je bent, maar ik vind je niet.

Jij bent een huis van de buitenkant,

met alle gordijnen dicht.

Je bent niet thuis.

Ik kan een loep op je leggen,
dan zie ik zwarte gaten.
Dat zijn poriën. Dat heb ik geleerd.
Als ik je dichtverf, dan stik je.
Ook al heb je een mond.
Dan hap je als een vis op het droge.

Ik verf je niet dicht, ik verf je tevoorschijn.
Ik geef je een schoorsteen.
Ik geef je ramen om open te zwiepen.

Dit is beits waar we doorheen kunnen ademen. Een huis
moet kunnen krimpen en uitzetten. Dat zegt papa. Als het
kouder of warmer of natter of droger wordt, dan moeten we
meeveranderen. Anders barsten we.

Ogen open! Gordijnen open!
Ik wil jou niet zien slapen!

Op school praten ze nog steeds over die clown die jij bent
geweest, op dat feestje een keer.

Dat weet je nog wel.

Ze zeggen dat ik de grappigste moeder heb
van alle moeders.

Dan zeg ik dat ik nu eenmaal altijd geluk heb.

O mama ik word zo moe van jou.

Doe niet zo flauw.

Steeds als ik me omdraai vallen je ogen dicht.

Zoals bij mijn oude pop,
zodra je plat ligt slaap je.

Ben je even vergeten dat je mijn moeder bent?

Dat mama-zijn duurt dag en nacht,
de hele dag, de hele nacht, weet je nog?

Ook in je slaap moet je mama zijn.

Je belooft het wel eens.

Maar als jij in slaap valt, dan vallen
alle beloftes met jou mee in slaap.

Hallo!

Mama zijn!

Hallo! Mama-zijn!

Mama-zijn! Hallo! Hallo!

Ik ga het huis doormidden hakken!

En nog eens!

En nog eens!

En nog eens!

Als je iets kapot wil maken dan ben je nooit klaar, papa zegt: het kleinste hak je nog doormidden. Je moet er wel een piepklein bijtje voor hebben, dat je alleen kunt zien onder een microscoop. En al te boos kun je dan ook niet meer zijn, want dan lukt het niet.

Ik weet dat papa heeft gebeld.

Dat zie ik aan hoe jij je ogen opendoet.

Je denkt dat je me aankijkt.

Maar je gluurt door het raam, naar de weg.

Zo stiekem dat je het zelf niet merkt.

Je ziet hem graag naderen. Dat weet ik.
Het is maar goed dat dit zo'n lange weg is.

Zullen we doen dat jij de moeder bent.

Ik kan de dokter zijn.
Ik ga jou verbeteren.
Met een baco. Dat is een combinatietang.
Daarmee repareer je alles, ook moeders.
Klik klak in je oren.

Mama, trek de gordijnen open.
Je moet nieuwsgierig zijn.
Dan sta je, floep, vanzelf op.

Ik heb vier uitzichten voor je!

Het eerste uitzicht kan ik in. Als je de gordijnen opendoet dan zie je me staan. Aan de rand van de tuin. Ik heb mijn kaplaarzen aan, ze komen bijna tot mijn knieën. Ik heb mijn bal in het water getrapt, ik probeer hem naar me toe te trekken. Ik pook met een stok, ik plons met een kei, ik blaas van opzij, ik smijt handen vol grind, ik werp dat aangespoelde visnet dat een uur in de wind stinkt... maar alles wat ik doe zorgt ervoor dat de bal verder van me afdrijft.

Ik sta hier gevaarlijk! De zee trekt.
Doe het raam open, roep me! Omdat je mijn moeder bent en me echt niet laat verdrinken.

Je had het raam allang open kunnen doen.
Ons tweede uitzicht is gestippeld.
De zee is blauw met oranje boeien.
De helling is groen met hooibalen.

In dit uitzicht zat de vlieger
maar die is 'm gevlogen.

Vertel me over die vlieger, mama.
Dat we hem elke dag oplieten, jij en ik,
hoe alle mensen die langsreden zagen dat hier vrolijke
mensen wonen. Die vliegers oplaten, kont in de wind.

Ons derde uitzicht is een boom.
Daar nemen we teugjes zuurstof van.

Mama kóm, ik kan niet alles naar je bed slepen.
De zee zit vast. En hij past niet in mijn emmer.
Kom nou buiten, met je ogen.
Ik kan dat blauw niet uitleggen.
Het verandert steeds.

Kom nou buiten, met je oren.

Ik kan dat ruisen niet nadoen.

Ik krijg de boom niet uit de grond.

Kom nou ruiken met je neus, kom snuiven,
je had hier allang kunnen zijn.

Ik wil jou niet zien slapen!

Ik hak de zee doormidden.

De zee trekt zich daar niks van aan.

Ik zie niet eens waar ik hebt gehakt.

Simsalabim, je bent een zeemeermin.

Je hebt voeten en je hebt een vin.

Als je over land stapt,

stop je de vin in je voeten

Als je in het water duikt,

stop je je voeten in je vin.

Het laatste uitzicht ken je,
het uitzicht waarin papa ons nadert.
Met of zonder baard.

Wist je dat je een afstand
altijd doormidden kunt blijven hakken?
Papa heeft me dat zelf verteld.
Dus hij weet hoe het moet.
Hij kon het bewijzen op een papiertje,
hij heeft het een keer getekend voor mij,
hij zei: Als je altijd maar de helft van de afstand aflegt dan
kom je er nooit.

Mama, aan taaafel!!
Bewijs me dat je wakker bent!
Kom in de keuken!
Kom willen dat ik honger heb!
Kom tegen me zeggen dat ik in de weg sta!
Dat ik niet hoeft te helpen omdat je het
tien keer zo vlug zelf doet!

Kom wortels hakken.
Kom uitschieten met het keukenmes.
Laat me loeren onder je vel,
laat me je bloed begrijpen.
Stroomt het niet, is het een sloot?

Abracadabra, jij bent mijn mama.

Simsalabim, ik ben het kind.

Dan ben jij de moeder die zegt:
En nou eet je potver je bord leeg.
Het kan jou niet schelen wat ik eet,
maar het móet je kunnen schelen.
Dan ben ik het kind, ik schuif mijn bord weg.
Zodat de worteltjes in het rond vliegen.
En dan ben jij de moeder die boos wordt.
En daarna gaan we knuffelen.

We kunnen al dat andere niet overslaan.

Dan is dat knuffelen niet hetzelfde.

Kijk, ik heb iets voor je.

Stukken vloer.

Ik heb ze uit de bodem van het huis gesneden.

Welke wil je – ik heb zeil, tapijt, mat, kleed, een tegel en
een stuk parket.

Zal ik ermee langs je blote zolen strijken?

Voel maar.

Zo zijn vloeren onder je voeten.

Niks aan de hand.

Ik help je mama, werk eens mee,
je bent zo groot.

Ik trek je uit bed maar jij moet ook wat doen.

Ik zal je 't eerste duwtje geven.

Daarna laat ik je los, goed?

Met grond onder je voeten gaat stappen vanzelf, ik beloof
het je. Zoals je zwemt wanneer je in het diepe wordt
gesmeten.

Niemand hoeft je voet te vertellen
hoe hij over een drempel stapt –

Je kent het huis, je bent het huis,
de muur is je vel.

Telefoon.

Dat is papa.

Hij komt eten.

Hij komt nu.

Waarom nemen we niet op?

Ik wil jou niet zien hopen.

En je hoopt ook niet, hij komt gewoon eten.

Hij heeft toch een maag?

Hij woont hier toch?

Woon je waar je schoenen staan?

Woon je waar je post krijgt?

Woon je waar ze op je wachten?

Woon je waar je wacht?

Neem nou eens op mama.

Jij wil dat hij komt en ons knuffelt.

Ik weet dat jij dat wil.

Kun je alleen maar dingen zeggen die hem
van ons wegduwen?

Woont papa hier nog als wij
stoppen met wachten?

Mama, je lippen bladderen.
Heb je dorst, zal ik water voor je pakken.
Je lippenstift ligt daar.
Beits je mond maar, rood over rood over rood.
Als het stormt dan kun je ertegen.

Vond je mij liever toen ik klein was.

Gaat de telefoon nog? Of denk ik het alleen?

Ik ruim de tafel af, dat kan ik zonder ademen.
Dat kan ik zonder gerammel van borden.
Ik ga je niet aan mij helpen herinneren.
Alle geluiden die ik maak, verstop ik
in andere geluiden.
Ik slik als de secondewijzer van de klok tikt.

Ik adem als ik jou zie ademen.

Niezen doen we samen.

Je ziet me niet bewegen.

Ik sluip zo langzaam als een stoel,

nog zachter dan je gedachten.

1,2,3, piano, betrap me dan...

Ik pak jouw lippenstift en beits mezelf,

rood over rood over rood.

Ik beits mijn gezicht dicht.

Zodat je niets meer van me ziet.

Ik ben er niet, ik ben gebloemd

zoals de gordijnen.

Ik ben gestreept zoals de lamellen.

De zon kan dwars door me heenvallen.

Ik kan geruit zijn.

Ik kan groen zijn.

Ik kan drogen.

Ik kan barsten.

Een moeder kan een huis zijn.

Een huis kan een hoofd zijn.

Lopen kan denken zijn –

Zal ik nog 's thuiskomen?

Zullen we het overnieuw doen?

Ik ga terugspoelen.

Ik ga achteruit naar buiten sluipen.

Ik ben hier niet geweest, ik doe alsof ik

net uit de schoolbus ben gestapt.

Ik wil mijn hand door de brievenbus steken, maar je doet de deur al voor me open. Jij staat al op mij te wachten, je bent klaarwakker.

Je bent gewoon gaan werken vandaag, je wangen zijn nog rood van het fietsen.

De keuken moet heet zijn, de oven moet gloeien, het ruikt naar gesmolten boter.

We gaan de hele middag deeg kneden.

Met vier handen in de beslagkom.

Ik hoef jou niet te helpen herinneren,
jij bent de moeder.

Je geeft mij te eten.

Je gaat willen dat ik honger hebt.

Je gaat geloven dat papa thuiskomt.

Je trekt je mooiste jurk aan.

Je kookt voor drie.

Hij heeft gebeld.

Hij komt gewoon eten, hij heeft toch een maag?

De ramen zijn beslagen.

We schrijven onze namen erin.

Je kamt mijn haren tot ze statisch
om mijn hoofd dansen.

Je gaat ze vlechten.

Dat kun je met je ogen dicht.

Je hebt een jurk voor me klaargelegd.

Want dat is wat moeders doen.

Gewassen en gestreken.

Hij ruikt nog naar het strijkijzer.

Ik word blij van die jurk, we hebben dezelfde.

De mijne is klein en de jouwe is groot.

Toen je ze naaide heb ik geholpen.

Ik heb de spelden één voor één
uit je mond getrokken. Heel voorzichtig.

Je hebt de zoom al twee keer uitgehaald
om hem langer te maken.
Ik blijf maar groeien.

Dat doe ik langs de deurpost.

Als papa thuiskomt dan legt hij een potlood
op mijn hoofd.
Dan zet hij een streepje in het hout.
En dan zegt hij dat hij mijn botten
kan horen kraken.

moeder

Ik hoor je.

Ik hoor je tellen.

Tot tien.

Je vergeet iets.

Je moet nog iets roepen.

Roep maar.

Roep het maar zo hard als je kan.

Dan schrik ik wakker.

Ik hoor je.

Je hinkelt door de gang, je hinkelt een liedje, van links naar
rechts, van rechts naar links,
je stapt, je springt, zigzag.

Het huis knarst.
Buiten waait het.

Wanneer ben je thuisgekomen?
Ik heb de schoolbus niet gehoord.

Rara waar ben ik?
Ik kan overal verstopt zijn.

Ik hoor je stommelen.
Ik hoor je klossen op schoenen van papa.
Ik hoor kleine steentjes uit je zakken vallen.

Leg je wang maar op de tegels,
loer maar langs de grond.
Zie je mijn tenen?

De punt van mijn neus?
Haren, die tussen de deur
en de deurpost glippen?

Ik ken dit huis. Ik ben dit huis.

Je legt je oor op de deur.
Hoor je me neuriën? Of snurk ik?

Je wil me niet zien slapen.
En ik slaap ook niet, ik zit verstopt.
Achter m'n oogleden.

Ik hoor je blazen door het sleutelgat.
Je draait aan de deurknop.
Je neemt een aanloop en je springt,
bovenop mijn buik, oef!

Je kietelt me wakker, stop, hou op!

Ik geef me over!

Je trommelt op mijn knieën. Wat roep je allemaal, dat ik wakker moet worden?

Na honderd jaar? Dat de prins niet meer gaat komen? Dat ik moet opstaan, hop, je telt tot drie. Ik moet de gordijnen opendoen.

Anders ga je tegen de prins zeggen dat hij maar weg moet blijven. Voor straf.

Je legt je wang tegen mijn wang, je fluistert dat ik achter het gordijn moet kijken. Ik voel je neus kriebelen tegen mijn oor. Je hebt een verrassing voor me. Je hebt het zelf gemaakt. Van voren is het de zee en van achteren is het ook de zee. Je hebt dat ruisen zelf bedacht.

Ik wil niet opstaan.

Ik wil de gordijnen niet opendoen.

Ik wil geen mama zijn.

Je grijpt je verrekijsker.

Je kijkt naar buiten.

Je zoekt het einde van de weg.

Ik hoor je zachtjes zingen.

Je vraagt of papa thuiskomt.

En of hij een baard heeft.

Ik weet het niet.

Dit is het uitzicht waarin papa ons nadert.

Met of zonder baard.

Hij is nog te ver om te horen.

Hij is nog te ver om te zien.

Mis jij je vader, mis jij iemand met wie je grapjes kunt maken over je mama, die weer eens midden op de dag in bed ligt? Iemand met wie je onder mijn oogleden kunt spieken, in mijn vel kunt prikken, met wie je je kunt afvragen of ik nog iets voel?

Je trekt aan één van mijn haren.
Au! Je doet me pijn, hou op!

Ga anders die nieuwe vlieger eens uitproberen.
Wind genoeg. Hij hangt aan de kapstok.

Nee?

Je krult je aan mijn voeten op, je fluistert dat ik een huis
ben van de buitenkant, met alle gordijnen dicht, je fluistert
dat ik niet thuis ben.

O lieverdje.

Soms vergeet ik dat ik mama ben.

Begrijp je dat?

Mama zijn duurt dag en nacht,
de hele dag, de hele nacht.

Probeer je dat eens voor te stellen.

Ook in mijn slaap moet ik mama zijn.

Ik weet het, maar soms vergeet ik het.

Maak me dan wakker, hè? Beloof je dat?

Geef me klapjes op mijn wang, roep maar: Hallo! Mama
zijn!

We liggen plat op onze rug.

We luisteren naar onze uitzichten.

Het huis knarst.

Mijn ogen vallen dicht, vanzelf,
zoals de ogen van een pop.

Je waarschuwt me.

Je hebt gelijk: mama-zijn.

Je wijst met je tenen naar het plafond.

Kijk, het is een punthoofd.

Valt het jou ook weleens op dat het in je hoofd pikdonker
is?

Ik vind het moeilijk om me licht voor te stellen.

Je knijpt je ogen om de beurt dicht.

Zo laat je de meubels sprongetjes maken, zigzag, van links
naar rechts, van rechts naar links, de tafel springt, de kast
springt, de stoelen doen een stoelendans, je fluit je hinkel-
liedje dat altijd rondzingt, dat nergens begint.

Je trappelt met je voeten.

Je laat de stofjes wervelen.

Je vraagt je af of je uit zo'n stofje een paardje kan kerven.

Jij kunt je alles wel voorstellen: je vader, pannenkoeken,
fietsen op je allersnelst... of dat het huis een hoofd is, ons
dak een schedel.

Al onze gedachtes liggen hier opgestapeld. Ze kruipen
langs de plinten. Ze schuiven onder tapijten. Ze beslaan de
ramen. Ze wentelen langs de wenteltrap. Bij het plafond
gaan ze de bocht om.

Weet jij nog welke gedachte van mij is
en welke van jou?

Je komt overeind, je gaat staan.

Je strekt je armen naar me uit. Je zegt dat stappen denken
is.

We moeten stappen door ons hoofd, om onze gedachtes
tegen te komen. Ik mag niet knikkebollen, straks storten we
nog in!

Ik moet jou helpen zoeken!

Je trekt, je sjort aan mijn ellebogen.

Je krijgt geen beweging in me, je hijgt.

Je pakt je verfdoo's en je penseel,

je pakt mijn kaak.

Ik moet liggen, doodstil.

Je zegt dat ik in slaap mag vallen.

Beter zelfs.

Ik hoef niet wakker te zijn om met
jou te spelen, het kan je niks schelen.

Je doopt je penseel in rood, in zwart,
in blauw en geel, je roert het bruin.

Je gaat ons beitsen.

Om ons te beschermen tegen de winter.

Het stormt maar we kunnen ertegen.

Een huis moet kunnen krimpen en uitzetten.

Als het kouder of warmer of natter of droger wordt, dan moeten we meeveranderen. Anders barsten we.

Wij zijn het huis, de muur is ons vel.

Zullen we doen dat de berg een stad is?

En de zee een plein?

Een gordijn kan een jurk zijn.

Een T-shirt kan een vlieger zijn.

Een moeder kan een huis zijn.

Een huis kan een hoofd zijn.

Stappen kan denken zijn.

Ik wil niet stappen, ik wil niet denken.

Ik wil het wel willen.

Je zegt dat ik nieuwsgierig moet zijn.

Dan sta ik, floep, vanzelf op.

Maak mij dan nieuwsgierig.

Wat doe je?

Wat zoek je?

Ik hoor je sluipen.

Verzamel je geluiden?

Uit elke kamer een oor vol?

Wat denk je dat er zou gebeuren met al die geluiden, als niemand oren had, als niemand luisterde, als iedereen in bed lag?

Kom maar! Breng ze maar hier!

Je hurkt naast me neer, vlakbij. Je knarsetandt het deuntje van de deur, met piepende scharnieren. Je suist als een verwarmingsbuis, je druppelt het lied van de kraan in mijn nek, je ritselt het raadsel van de boom, je wordt de wind die de schoorsteen inblaast, flapperend plastic om hooibalen, je bent de klapperende plank op ons dak –

Wat heb je daar, wat zijn dat?

Stukken van de vloer??

Hoe kom je daaraan?

Heb je die uit de bodem van het huis

gesneden? Jij bent te klein voor scherpe messen, dat weet je best.

Je veegt met een vierkant stuk zeil langs mijn blote zolen.
En met een reep tapijt, een ruw stuk mat. Met het zachte
kleed. Een stuk parket. En een tegel.
Dus zo zijn de vloeren onder mijn voeten.
Goed, dat valt mee.
Een beetje koud misschien.

Je gooit mijn schoenen op mijn deken.
Hè lieverdje, word nu niet boos...

Je rent naar buiten. Je zwaait met je schep.
Hocus pocus pilatus pas,
was de zee maar van gras.
Ga je de zee doormidden hakken?
De zee trekt zich daar niks van aan.
Je ziet niet eens waar je hebt gehakt.

Alles wat me nieuwsgierig kan maken schep je in je emmer. Binnen maak je sporen van zand en gruis, van grind, van schelpen en schubben. Je brengt me een emmertje zee dat over de rand klotst, je brengt me hooi, mest, wier – ik knijp mijn neus dicht. Hier word ik niet nieuwsgierig van!

Ik hoor je stampvoeten onder mijn raam.

Ik weet het, je kunt niet alles naar mijn bed slepen! De zee zit vast en past niet in je emmer. Ik moet buiten komen, met mijn ogen. Je kunt me dat blauw niet uitleggen.

Het verandert steeds. Ik moet buitenkomen, met mijn oren.

Je kunt dat ruisen niet nadoen. Je kunt de boom niet uit de grond trekken,

ik moet komen ruiken, snuiven... ik moet opstaan.

Ik had allang buiten kunnen zijn.

Je staat in de deuropening. In mijn witte jas.
Je sleept de zware gereedschapskist met je mee, je hijgt. Je bent de dokter... je gaat mij verbeteren... met een baco... dat is een combinatietang... daarmee repareer je alles, ook moeders... ook moeders. *Klik klak* in mijn oren.

Je leunt tegen mijn been, je geeft me kopjes.
Je kruipt op schoot en ik wieg je vanzelf.
Opgerold pas je precies.
Kijk, dat mama-zijn is een peulenschil.
We gapen om wakker te worden.
Jij veegt de slaap uit mijn ogen.
Ik vouw je op als vogel,
van vleugelpunt naar vleugelpunt.
Je giechelt.
Ik kan de zon door je oren zien schijnen.
Ik ga je knuffelen, ik ga je opeten!
Ik ga in je oortje bijten!
Heb je niet iets wat aangroeit, één lelletje maar?
Ik snuffel aan je krulletjes.
Het is een klittenbos.

Laat me je haren kammen.
Tot ze statisch rond je hoofd dansen.
Ik ga ze vlechten,
dat kan ik met mijn ogen dicht.

Ben ik zo geen prima moeder?
Hoor ik mezelf nu neuriën?

Ik frisbee mijn kussen uit bed. Ik sta op.
Help me, geef me de eerste duw.
Trek me recht.
Laat me los en ik stap, kijk!

*Stappen gaat vanzelf
met een vloer onder je voeten.
Zwemmen gaat vanzelf
als je in het diepe wordt gegooid.*

De telefoon gaat.

Jij gilt.

Ik neem niet op.

We kijken naar het uitzicht waarin

papa ons nadert.

Met of zonder baard.

Als papa komt eten, zeg dan maar niet

dat ik sliep toen je thuiskwam.

Ik had best wakker kunnen zijn.

Mag een mens eens indommelen?

Je wil mij niet zien hopen.

En ik hoop ook niet, papa komt gewoon eten.

Hij heeft toch ook een maag?

Hij woont hier toch?

We luisteren naar de telefoon.

Je kijkt naar je blote tenen.

Vraag dan waarom ik niet opneem.

Roep dan: Mama neem op!

Als ik opneem dan zeg ik misschien

niet het goede.

Heb je ook wel 's dat als je je best doet

het dan net fout gaat?

Dat je zacht probeert te sluipen

en dan juist iets van tafel stoot?

Dat je iets zo snel mogelijk probeert te doen, en je

langzamer bent dan ooit?

Als ik iets liefs tegen je vader wil zeggen,

dan zeg ik iets lelijks. Ik wil dat hij binnenkomt en ons

knuffelt. Maar het is alsof ik alleen maar dingen kan zeggen die hem van ons wegduwen.

Gaat de telefoon nog? Of denk ik dat alleen?

Ik pak mijn lippenstift, ik beits mijn mond, rood over rood over rood.

Als het stormt dan kan ik er tegen.

Kijk me niet zo aan. Er is niks aan mij te zien.

Ik ben een prima moeder.

Niemand vindt het gemakkelijk om iets op te voeden dat niet opgevoed wil worden.

Om te koken voor een kind dat weigert te eten.

Om een trappelend lijfje in bed te leggen,
om Voorzichtig! te roepen naar iemand die uit de boom wil vallen.

Moeders doen heus niet alles goed.

Je legt je wang tegen het raam.

Wat ben je klein...

Met je gebeitste neus.

Hè, dat was flauw van me.

Jij bent mijn grote meisje.

Kijk, de zon wil ondergaan maar het lukt niet.

Hij probeert de rand van de wereld te vinden maar die bestaat niet.

Dat kun je de zon niet uitleggen.

Hij kan niet anders dan schijnen.

Het maakt hem niet uit waarop.

Op tafel dampen de schalen.

Laten we het nog eens proberen.

Kom nog maar eens thuis.

We gaan terugspoelen.

Jij sluipt achteruit naar buiten.

Doe maar alsof je hier niet ben geweest,
doe maar alsof je juist uit de schoolbus bent gestapt.

Ik wacht op jou. Ik ben klaarwakker.

Ik ben gewoon gaan werken vandaag.

Mijn wangen zijn nog rood van het fietsen.

We gaan de hele middag deeg kneden, met vier handen in
de beslagkom. Je hoeft me niet te helpen herinneren, ik ben
de moeder.

Ik heb een jurk voor je klaargelegd.

Hij ruikt nog naar het strijkijzer.

Je wordt blij van die jurk, we hebben dezelfde.

Ik heb de zoom al tweemaal uitgehaald
om hem langer te maken.

Je blijft maar groeien.

Zullen we doen dat de berg een stad is?

En de zee een plein?

Zullen we doen dat donker licht is?

Dat zeven acht is en rood zwart?

Zullen we doen dat de berg een stad is?

En de zee een plein?

Een gordijn kan een jurk zijn.

Een T-shirt kan een vlieger zijn.

Een moeder kan een huis zijn.

Een huis kan een hoofd zijn.

Stappen kan denken zijn –

Ik hoor je.

Ik hoor je hinkelen in de gang, je hinkelt een liedje, van links naar rechts, van rechts naar links, je stapt, je springt, zigzag.

Dat liedje van jou dat gaat maar door,
je vindt er nooit een einde voor.

Als je een muur tegenkomt dan hinkel je, zigzag,
achterstevoren verder.

Een gordijn kan een jurk zijn.

Een T-shirt kan een vlieger zijn.

Een moeder kan een huis zijn.

Een huis kan een hoofd zijn.

Stappen kan denken zijn.

Binnen is buiten,

vandaag is morgen.

Ik hoor je.

Kom je me vinden.

Huis ging als installatie in première op
25 januari 2018 in HETPALEIS, in Antwerpen. Kinderen
hoorden de stem van de moeder. Volwassenen hoorden de
stem van het kind.

Stem dochter (opname): Ella Voet

Stem moeder (opname): Lotte Heijtenis

Concept: Inne Goris

Installatie: Stef Stessel, Koen Broos

Compositie: Wouter Snoei

Muzikale leiding: Romain Bischoff

Foto: Stef Stessel

Productie: LOD muziektheater & HETPALEIS Coproductie:
Silbersee

www.lod.be

www.hetpaleis.be

www.silbersee.com

Laura Broekhuysen (1983) studeerde viool aan het Conservatorium van Amsterdam. Haar debuutroman *Twee linkerlaarzen* (Querido, 2008) werd genomineerd voor de Selexyz Debuutprijs en voor de Vrouw & Cultuur Debuutprijs. In 2011 volgde de roman *Hellend vlak*. Vanuit IJsland schreef Laura voor De Revisor een reeks stukken die werd gebundeld als *Winter-IJsland* (2016). Het boek werd genomineerd voor de Bob den Uylprijs en de Confituur Boekhandelsprijs. *Huis* werd geschreven in opdracht van LOD Muziektheater. De tekst voor deze installatie ontstond in nauwe samenwerking met Inne Goris en Lotte Heijtenis. Momenteel werkt Laura aan haar eerste dichtbundel. In Reykjavík is zij werkzaam als viooldocent.

Toneelwerk

Huis – 2018